

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

12. søndag i treenighetstiden

Fjellhamar kirke 16. august 2015

Lukas 8,1 – 3

PREKEN

DAMENES TALE

Overskriften på talen min i dag er «damenes tale». Kjære damer, jenter, kvinner, frøkner, fruier, ladies, babes, berter eller hva dere foretrekker å bli kalt! Kan dere reise dere? Applaus!

Etter hva det så ut for meg så bekreftet vi ikke her i dag statistikken at det er flest kvinner som går i kirken. Om det sier mest om kvinner eller kirken vet jeg ikke. I den grad det sier noe om kirken så kan det nok være at kirken ikke er flinke nok til å komme menn i møte, at det blir for lite maskulint, og for mye på kvinners banehalvdel. I den grad det sier noe om kvinner så er det enda en bekreftelse av at vi menn har noe å lære.

Ut fra historiebøkene og media kan det se ut som om det er menn som i all hovedsak bygger samfunnet og driver butikken. Poenget mitt er ikke å snakke ned menns bidrag, men hvis vi måler synlighet opp mot faktiske bidrag er det en enorm ubalanse. Kvinners bidrag rommer alt fra de mange klassiske omsorgsoppgaver - for barn, hjemmet, storfamilie og nabolag, til tunge arbeidsoppgaver som vannbæring, jordbruk, dyrehold, og inntektsbringende arbeid. Sagt på en annen måte, andres ve og vel, inkludert mannens, settes veldig ofte foran egne behov.

Kvinner er etter min erfaring ofte i flertall på foreldremøter, på dugnader, på besøk hos gamle og syke, og altså i kirken. I all utvikling og nødhjelp er kvinner nøkkelen til suksess. Kvinnelån er det smarteste som kan gjøres. For når kvinner for lån kommer det flere til gode. De er ansvarsfulle, jobber hardt og tenker på andre. Hvis jeg sier krig, maktmisbruk, vold, voldtekter og rusmisbruk, hvilket kjønn tenker du først og fremst på da? Ikke kvinner. Kvinner er ikke helgener, og kan på sine

måter gjorde både gale og onde ting så det holder. Men allikevel.

I dag er vi med rette opptatt av likestilling. Og det er nok enda et stykke vei igjen før vi er i mål, også i Norge. Men jeg synes ikke det er helt enkelt å skille mellom hva som er god likestilling og hva som er at vi er forskjellige. Kvinner skal ha like muligheter, lik verdsettelse, og lik respekt. Men vi er skapt forskjellig, vi er skapt som mann og kvinne. Lar den ligge, men interessant er det.

KVINNER I BIBELEN OG KIRKA

Også i bibelen er menn langt mer synlig enn kvinner. Og vi kunne med vår tids øyne kanskje ønsket oss en enda tydeligere likestillingsprofil. Men sannheten er at Jesus, og Paulus, er oppsiktsvekkende radikale for sin tid. I dagens tekst hører vi at det var kvinner i Jesu følge. Maria Magdalena, Johanna og Susanna, og mange andre. Det var nok en av grunnene til at Jesus møtte så mye forargelse og motstand. Det var uhørt. Med sine menstruasjoner og fødsler var kvinner gjennom renhetsforskrifter sterkt begrenset, ikke

minst i utøvelse av sin tro. Kvinnenes forgård i templet var plassert lengst vekk fra det aller helligste. At Jesus hadde kvinner i sitt følge var ikke taktisk lurt for å vinne innpass i samtiden. Også i dag hadde det vært spesielt hvis gifte kvinner turnerte rundt sammen med en gjeng mannfolk. Og til med gift med en innflytelsesrik og pengesterk mann. Mye potensielle godsaker for den kulørte presse og ryktebørsen her. At mennene var religiøse og fromme ville ikke gjøre det mer betryggende nødvendigvis.

For Jesus var kvinners verdi og verdighet viktigere enn taktikk og anseelse. Han brøt mange regler av den grunn. Han lot seg berøre både av kultiske urene kvinner og kvinner med dårlig rykte. Og han inkluderte kvinner av ulik anseelse i disippelfelleskapet rundt seg. Dette kvinnesynet delte Paulus og vi kan lese i Galaterne 3,28: ”Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.”

Men det må sies at kirken opp igjennom historien ikke alltid har etterlevd Jesus verdsettelse av

kvinner. Mange kvinner har måtte kjempe og gi tapt i kampen for sin naturlig og likeverdige plass i det kristne fellesskapet. Og det helt opp til vår tid. Men jeg tror at mange kvinner har opplevd kirken og Jesus som det stedet som mer enn noe har sett dem, gitt dem verdighet og nye muligheter. Og det er det som er sann kristendom, fordi det er sånn Jesus er.

MOR OG BARN

En ting må jeg si angående forskjellen på mann og kvinne. Kan jeg låne dåpsbarnet, Live, litt? Kvinner føder barn - ingen særlig dristig påstand. Men tenk hvor mye det former kvinner og deres omsorgsevne? De bærer barnet ett med sin egen kropp i ni måneder, de føder det med kamp og smerte og livet som innsats, og de gir barnet den livsviktige maten og nærheten gjennom amming i opp mot et år. Det er en erfaring jeg som mann, så myk jeg enn måtte være, ikke kan få del i.

OMSORG OG TJENESTE

Denne grunnleggende og dype nærheten til barnet enn mor har, er lett å se sporene og fruktene av.

Også i det som står om de kvinnene som fulgte Jesus: ”Med det de eide, hjalp de Jesus og de tolv.” Dette er ofte kvinner gode på: Dele av sitt, vise omsorg og hjelpe til. Mange menn er også gode på dette, og i likestillingens navn er dette en like viktig oppgave for oss alle, kvinner som menn: Å dele det vi har. Å tjene hverandre med det vi har fått. Å vise omsorg i praktisk handling.

Omsorg og tjeneste for hverandre er kvaliteter som alle fellesskap trenger, om de skal være gode. Familiene våre f eks. Hvor mye har det ikke å si for Live at omsorg og tjeneste for hverandre preger hjemmet hennes? Og hvor mye har det ikke preget oss alle? Både at omsorgen og tjenesten var der hjemme, og ikke minst hvis den ikke var der?

Men også fellesskapet her i kirken er dypt avhengig av at omsorg og tjeneste for hverandre preger fellesskapet. Og det er min klare opplevelse at det preger Fjellhamar menighet i stor grad. Men jeg merker også at tross mer fritid enn noen gang, har vi mindre tid enn før. Det er travlere, og mange av oss kvier seg for å ta på seg oppgaver.

Dugnadsånden er vel ikke hva den var, vi betaler oss heller ut av det. Men om pengeinntjening blir lik, så lider fellesskapet. Så taper du og jeg når vi ikke møtes og jobber sammen, men istedenfor taster in kidnummer på PC'n. Tid og tilstedeværelse kan ikke byttes ut hvis fellesskapet skal bli godt og vokse.

I fellesskapet rundt Jesus er det plass til alle. Og der trengs alle. Siden Jesus er sjef i Fjellhamar så er det plass til alle i kirka vår. Og alle trengs her. Det skjer nokså mye her allerede, men det er mange udekte behov og mennesker vi ikke når. Og sentrale tjenester i fellesskapet vårt mangler folk. Menn og kvinner har i alle tider gitt sitt liv, sin tid, og det de eide til Jesus og det kristne fellesskapet. Nå er det deg og meg Jesus og kirken trenger.

Hvorfor reiste Maria Magdalena, Johanna, Susanna, og mange andre samt de 12 disiplene rundt med Jesus og hjalp til med det de eide? Fordi de hadde møtt Jesus og blitt dypt berørt og fasinert av han. Det er der det starter for oss også. At vi får en erfaring av Jesus. Av Guds nåde og kjærlighet.

Fra Jesaja hørte vi hvordan Gud lignes med en mor. En mor som ammer kan ikke glemme barnet sitt, rent fysisk på grunn av brystspreg. Men om en mor skulle glemme, kan ikke Gud glemme oss. Et sterkere bilde av Guds trofaste omsorg, finnes ikke.